

## POSUDEK OPONENTA

### K DIPLOMOVÉ PRÁCI

Jméno diplomanta:	Michaela Krobová
Téma práce:	Metodika vyšetřování vražd <i>(V rámci odevzdaného textu název: Metodika vyšetřování vražd se zaměřením na důkazní využití mikrostop)</i>
Rozsah práce:	84 stran (od úvodu po závěr, včetně) Celkem 211 616 znaků, tj. 118 normostran
Datum odevzdání práce:	7. 2. 2024
Vedoucí diplomové práce:	prof. JUDr. Jan Musil, CSc.
Oponent diplomové práce:	JUDr. Mgr. Marek Dvořák, Ph.D.

Diplomová práce studentky Michaely Krobové se zabývá setrvale aktuální problematikou postupů při vyšetřování trestných činů proti životu, dominantně vražd, kdy toto téma navíc diplomantka vhodně zužuje na specifika využití mikrostop. Jedná se sice o téma tradiční a opakovaně zpracovávané, nicméně i s ohledem na dění posledních týdnů a měsíců se nepochybně ukazuje jeho význam. Současně jde o problematiku velice obsáhlou, a tudíž je na místě zaměřit se detailněji jen na vybrané aspekty, například právě na mikrostopy, jak učinila diplomantka. Zpracování tématu je podle názoru oponenta poměrně obtížné, už protože často může být vybráno pouze z důvodu zajímavě znějícího názvu, aniž by měl zpracovatel bližší znalosti trestního práva a kriminalistiky (a to včetně vybraných oblastí kriminalistické techniky). Vhodné jsou pro zpracování taktéž alespoň základní znalosti z oblasti soudního lékařství. Lze předeslat, že právě na tyto mantinely diplomantka místy patrně při zpracování narážela, resp. možná právě z těchto důvodů se nepustila u vybraných problematik do detailnějšího zpracování tématu. Cíl sama autorka vymezuje jako poskytnutí uceleného vhledu do procesu vyšetřování vražd a seznámení čtenáře se základními východisky a postupy orgánů činných v trestním řízení.

Úvodem je třeba také výslovně poukázat na skutečnost, že zadané téma podle informačního systému zní pouze *Metodika vyšetřování vražd*. Do názvu následně, aniž by došlo k oficiální změně v informačním systému, byl přidán dovětek „*se zaměřením na důkazní využití mikrostop*“. Přestože se oponent domnívá, že tato změna měla být uskutečněna také formálně, neshledává v tomto pochybení zásadní skutečnost, která by musela bránit úspěšné obhajobě. A to z důvodu, že diplomantka pouze název lehce doplnila, ale stále text dominantně zaměřila na vyšetřování vražd (dvě kapitoly z šesti jsou zaměřeny právě na mikrostopy v daném kontextu). Přesto by se i tento aspekt měl stát ještě předmětem hodnocení ze strany státnicové komise, neboť podle oponenta jde o nesrovnalost, která by mohla při jejím úplném přejití zakládat precedens.

Práce je členěna do celkem šesti na sebe navazujících kapitol bez úvodu a závěru. První kapitola se věnuje obecně trestným činům proti životu, a to se zaměřením na trestný čin vraždy, zabití a vraždy novorozeného dítěte matkou. Přidány jsou i statistické údaje o trestném činu vraždy na území ČR (autorka uvádí počty registrovaných skutků i jejich objasněnost či dodatečnou objasněnost, vhodně poukazuje také na nárůst počtu skutků v roce 2022 a na jeho důvody). Druhá kapitola, označená metodika vyšetřování trestného činu vraždy, se věnuje samotnému jádru problematiky, jak už sám název vypovídá. Je členěna do několika podkapitol, přičemž členění odpovídá tradičnímu členění metodik vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů. Třetí a čtvrtá kapitola jsou věnovány právě mikrostopám, a to jejich kriminalistickým specifikám a důkaznímu využití. Kladně lze hodnotit zahrnutí kapitoly páté, v níž je rozebrán konkrétní případ, u něhož došlo k poměrně spleťitému soudnímu projednávání. V poslední šesté kapitole diplomantka uvádí závěrečné úvahy a návrhy, které již částečně předestírá v předchozím textu. K formálnímu členění práce a k její celkové struktuře nemá oponent výhrad, návaznost je logická a srozumitelná, vhodně je postupováno od obecnějších trestněprávních pasáží, přes hlavní části kriminalisticky orientované, až k samotným specifikům mikrostop a k následnému rozboru konkrétního případu a vyvození vlastních námětů.

Z hlediska věcného je diplomantkou provedený rozbor na dobré úrovni. Základní aspekty zvolených problematik jsou rozvedeny, je však škoda, že někdy není směřováno více do detailu. Autorka by si také měla dávat pozor na některé zjednodušující (či věcně přímo chybné) závěry – viz např. hned na str. 4: „*Smrt se jako následek trestného činu vyskytuje i v jiných hlavách zvláštní části trestního zákoníku, a to v kvalifikovaných skutkových podstatách nejrůznějších trestných činů (např. trestný čin obchodování s lidmi v § 168 odst. 1 nebo 2, 5 TZ, trestný čin loupeže v § 173*

odst. 1, 4 TZ a další). *Lidský život zde není hlavním či jediným chráněným objektem. Třeba také dodat, že se v těchto případech musí jednat o usmrcení nedbalostní, nikdy úmyslné. Pokud by pachatel jednal s úmyslem jiného usmrtit, bylo by nutné uvažovat o souběhu tohoto trestného činu s trestným činem vraždy.*“ S poslední větou nelze, a to ve vztahu ke zmíněnému § 173 TZ, souhlasit. Jestliže pachatel úmyslně usmrtí jiného, aby se zmocnil cizí věci, je možné takový skutek posoudit jen jako trestný čin vraždy podle § 140 odst. 1, 3 písm. j). Jednočinný souběh tohoto trestného činu s trestným činem loupeže podle § 173 odst. 1 je vyloučen. Za zjednodušující je třeba považovat i k citované pasáži přiloženou poznámku pod čarou (konkrétně k větě třetí), podle níž *„jedinou výjimkou je trestný čin obecné ohrožení dle § 272 odst. 1, 3 písm. a) TZ“*. Diplomantka by v této souvislosti měla vzít do úvahy i skutkové podstaty podle § 311 a další, kde je možné, aby se k následku smrti v kvalifikované skutkové podstatě vztahoval i úmysl (*viz komentářová literatura, která záležitost blíže rozvádí, neboť vztah k § 140 je složitější*). Obdobná zjednodušení, na něž by bylo možno poukazovat, se pak nachází i v dalším textu, především v trestněprávních pasážích.

Co se týká přímo kriminalistických pasáží věnovaných metodice, nemá oponent zásadnějších výhrad – uváděny jsou tradiční informace, a to v zásadě srozumitelnou a přehlednou formou, byť často bohužel dosti povrchně a povšechně (viz např. na str. 22, kde je škoda, že nejsou blíže rozvedeny skutečnosti o snímání latentních daktylek z těla mrtvoly, obdobně nejsou uváděny naznačené pokroky v rámci biologické a genetické expertizy apod.). Občas oponentovi nejsou zřejmé určité detaily, například proč nábojnice diplomantka zřejmě neřadí pod balistické stopy (viz třetí věta od konce na str. 21). Aby však nezaznívala jen kritika, je správné uvést, že se v textu nachází i vícero zajímavostí a aktualit (např. metoda mantrailingu) či praktických informací (např. popis, jak se formuje výjezdová skupina u I. oddělení krajské SKPV v Praze na str. 26, nebo uvádění rychlosti chladnutí mrtvého těla na str. 29 či popis jednotlivých databází, např. FTIS, na str. 66).

Ostatně právě kapitola (třetí a) čtvrtá věnovaná mikrostopám má prismatem oponenta nejvyšší jazykovou i obsahovou úroveň, jde dostatečně do detailu a přináší podnětné, nové a zajímavé informace. Je škoda, že takto detailně diplomantka nepojala i další části textu – na druhou stranu je však více než pochopitelné, že to s ohledem na šířku zvoleného tématu a rozsah práce nebylo dost dobře možné. Velmi přínosná je také kapitola šestá s kasuistikou – příklad byl vhodně vybrán, diplomantka srozumitelně popisuje skutkové okolnosti a vyzdvihuje to podstatné, a to právě i ve

vztahu k mikrostopám. Kapitola výrazným způsobem obohacuje teoretické pojednání. V šesté kapitole, kde jsou předkládány názory diplomantky, se pak zračí, že veškeré úvahy se vztahují právě k mikrostopám. Oponent si dovoluje vyjádřit názor, že právě otázka mikrostop při zpracování autorku nejvíce zaujala, neboť jí věnovala oproti úvodním částem velkou pozornost, což se kladně promítá ve vyznění příslušných pasáží o mikrostopách i v návrzích *de lege ferenda*. Velkou stručností trpí samotný závěr práce, a to patrně z důvodu, že hlavní myšlenky již studentka rozvedla v kapitole předcházející.

Ocenit je třeba, že autorka vychází také z publikací věnovaných forenzní psychologii a (byť spíše okrajově) soudnímu lékařství. Zahrnuty jsou také četné prameny cizojazyčné, a konečně také pro danou oblast zcela stěžejní interní předpisy Policie ČR (např. pokyn policejního prezidenta č. 100/2018, o kriminalistickotechnické činnosti), směrnice Evropské sítě forenzních institucí (str. 65) či kasuistiky z Kriminalistického sborníku, k němuž je přístup veřejnosti omezen. Počet zdrojů je dostačující a odpovídající.

Jazyková úroveň je dobrá, text je srozumitelný a čitelný. Je zjevné, že text prošel pečlivější jazykovou korekturou, a tak se v něm vyskytuje pouze minimální množství překlepů a obdobných nedostatků. Občas se vyskytuje absence čárek ve větách (např. druhá věta druhého odstavce na str. 21), některá souvětí jsou dosti spletitá, ojediněle jsou i výraznější gramatické nedostatky (např. na přelomu strany č. 18 a č. 19: „...*se uchylují pachatelé, kteří předpokládají, že budou při vyšetřování zahrnuti do okruhu podezřelých osob...*“).

Oponent neshledal známky plagiátorství, čemuž odpovídá i výsledek kontroly v systému Theses.cz (celková podobnost 5 %) a v systému Turnitin (celková podobnost 25 %).

Závěrem lze shrnout, že předložená diplomová práce je adekvátním zpracováním zvolené problematiky. Oponent považuje za výrazněji lépe zpracované pasáže věnované specifickým mikrostop, kde jde diplomantka více do hloubky a přináší nové podnětné informace. Naopak úvodní pasáže textu, včetně tradičních oblastí metodiky, jsou spíše obecné a často obdobné již mnohým dříve zpracovávaným textům na toto téma. I přes dílčí výhrady by oponent celkově práci hodnotil kladně – práce převyšuje běžný standard diplomových prací a vypovídá o schopnosti diplomantky samostatně vědecky tvořit. Současně dokládá zájem diplomantky o oblast kriminalistiky a její ochotu dohledávat nové poznatky a informace také v pramenech zahraniční provenience. Analytické schopnosti poté studentka plně prokázala i na rozboru judikatury.

Komise by se v rámci obhajoby měla vypořádat se skutečností, že došlo k úpravě (doplnění) názvu práce, aniž by byla tato změna uskutečněna formálně (např. změnou názvu v SIS). Vzhledem ke kvalitě práce i skutečnosti, že nejde přímo o změnu tématu, ale pouze o (materiálně) vhodné zúžení rozebírané problematiky v rámci dovětku/podtitulku, oponent předběžně zastává stanovisko, že by měla být umožněna obhajoba odevzdané diplomové práce, byť se zanesením předmětné výhrady přímo do protokolu o obhajobě.

**Předložená diplomová práce splňuje po obsahové i formální stránce požadavky na ni kladené a je dostatečným podkladem pro konání ústní obhajoby.**

**Práci proto doporučuji k ústní obhajobě.**

Otázky k obhajobě:

Diplomantka Michaela Krobová by se při ústní obhajobě mohla blíže vyjádřit k významu využití forenzní entomologie při vyšetřování vražd (*možnosti, limity, sukcesní vlny, procesní využitelnost...*). Tato problematika je jen jednou v textu lakonicky zmíněna, a to na str. 37.

Navržený klasifikační stupeň v případě úspěšné obhajoby:

Na základě předloženého písemného znění diplomové práce navrhuje oponent v případě úspěšné ústní obhajoby klasifikaci stupněm: **velmi dobře (2)**.

V Praze, dne 2. 3. 2024

***Marek Dvořák***  
***oponent***